Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 7. novembra 2024*

„Predhodno odločanje – Varstvo potrošnikov – Direktiva 93/13/EGS – Člen 7(1) – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Pristojnosti in obveznosti nacionalnega sodišča – Prvo pravno sredstvo, ki ga je potrošnik vložil pri sodišču sedeža prodajalca ali ponudnika brez pomoči odvetnika in ne da bi se udeležil obravnave – Drugo pravno sredstvo, ki ga je potrošnik vložil pri sodišču svojega stalnega prebivališča ob pomoči odvetnika – Pravnomočnost – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Učinkovito sodno varstvo potrošnikov“

V zadevi C-178/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunalul Specializat Mureș (specializirano sodišče v Mureșu, Romunija) z odločbo z dne 3. decembra 2021, ki je na Sodišče prispela 21. marca 2023, v postopku

ERB New Europe Funding II

proti

YI,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi N. Jääskinen (poročevalec), predsednik devetega senata v funkciji predsednika osmega senata, M. Gavalec in Z. Csehi, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za ERB New Europe Funding II A. M. Lefter, avocată,

– za romunsko vlado M. Chicu in E. Gane, agentki,

– za češko vlado S. Šindelková, M. Smolek in J. Vláčil, agenti,

* Jezik postopka: romunščina.

– za Evropsko komisijo A. Biolan in N. Ruiz García, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25), njene triindvajsete uvodne izjave in načela učinkovitosti.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med ERB New Europe Funding II (v nadaljevanju: ERB), družbo za izterjavo terjatev, in YI, potrošnikom, zaradi nepoštenosti nekaterih pogojev v kreditni pogodbi.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V triindvajseti in štiriindvajseti uvodni izjavi Direktive 93/13 je navedeno:

„ker morajo imeti osebe ali organizacije, če po pravu države članice velja, da imajo pravni interes v zadevi, možnosti za sprožitev postopka, katerega predmet so pogodbenih pogoji, sestavljeni za splošno rabo v pogodbah, sklenjenih s potrošniki, in zlasti nepošteni pogodbeni pogoji, pred sodiščem ali pred upravnim organom, ki je pristojen za odločanje o pritožbah ali za sprožitev ustreznih pravnih postopkov; ker ta možnost ne pomeni, da mora priti do vnaprejšnjega preverjanja splošnih pogojev, ki obstajajo v posamičnih gospodarskih sektorjih;

ker morajo imeti sodišča ali upravni organi držav članic na voljo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v potrošniških pogodbah[…]“.

4 Člen 7(1) te direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Romunsko pravo

Zakon št. 193/2000 o nepoštenih pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalci ali ponudniki in potrošniki

5 Člen 1 Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (zakon št. 193/2000 o nepoštenih pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalci ali ponudniki in potrošniki) z dne 6. novembra 2000 (ponovno objavljen v *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 543 z dne 3. avgusta 2012) določa:

„1. Vsaka pogodba, sklenjena med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom zaradi prodaje blaga ali opravljanja storitev, mora vsebovati jasne, nedvoumne pogodbene pogoje, za razumevanje katerih ni potrebno posebno znanje.

2. V primeru dvoma o razlagi pogodbenih pogojev je te treba razlagati v korist potrošnika.

3. Prodajalcem ali ponudnikom je prepovedano, da v potrošniške pogodbe vključijo nepoštene pogoje.“

6 Člen 4(1) tega zakona določa:

„Pogodbeni pogoj, ki ni bil predmet neposrednega dogovora s potrošnikom, se šteje za nepošten, če kot tak ali v povezavi z drugimi pogodbenimi določili v škodo potrošnika in v nasprotju z zahtevami dobre vere ustvarja znatno neravnotežje med pravicami in obveznostmi strank.“

7 Člen 6 navedenega zakona določa:

„Nepošteni pogoji, ki so vključeni v pogodbo in so bili kot taki ugotovljeni bodisi osebno bodisi prek zakonsko pooblaščenih organov, nimajo učinkov za potrošnika, pogodba pa s soglasjem potrošnika še naprej velja le, če je to po odpravi teh pogojev še mogoče.“

Zakon št. 134/2010 o zakoniku o civilnem postopku

8 Člen 431 Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (zakon št. 134/2010 o zakoniku o civilnem postopku) z dne 1. julija 2010 (ponovno objavljen v *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 247 z dne 10. aprila 2015), naslovljen „Učinki pravnomočnosti“, določa:

„1. Nihče ne sme biti dvakrat pozvan pred sodišče v istem svojstvu, iz istega razloga in glede istega predmeta.

2. Vsaka stranka se lahko sklicuje na pravnomočnost v drugem sporu, če je ta pravnomočnost povezana z rešitvijo tega spora.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Oseba YI je kot potrošnik 25. julija 2007 s kreditno institucijo Bancpost S.A. București sklenila kreditno pogodbo.

10 Oseba YI je 10. maja 2018 brez pomoči odvetnika pri Judecătoria Sectorului 2 București (sodišče prve stopnje za drugo okrožje Bukarešte, Romunija), sodišču, pristojnem glede na sedež prodajalca ali ponudnika, vložila tožbo (v nadaljevanju: prvi sodni postopek), s katero je predlagala, naj se ugotovi nepoštenost nekaterih pogojev iz te pogodbe. Ta tožba, ki se je nanašala na pogoje navedene pogodbe v zvezi s provizijami za odobritev in upravljanje kredita, enostransko možnostjo prodajalca ali ponudnika, da spremeni pogodbene obrestne mere, provizije in druge stroške kredita, ter v zvezi z nadomestilom za predčasno odplačilo, je bila vložena zoper ERB, družbo za izterjavo terjatev, na katero je bila prenesena terjatev iz te pogodbe.

11 To sodišče je s sodbo z dne 26. novembra 2018, za katero datum vročitve strankam ni znan, navedeno tožbo kot neutemeljeno zavrnilo (v nadaljevanju: prva sodna odločba). Ker oseba YI zoper to sodbo ni vložila pritožbe, je ta postala pravnomočna.

12 Oseba YI, ki jo je v tem primeru zastopal odvetnik, je 14. avgusta 2019 vložila tožbo pri sodišču, pristojnem glede na kraj njenega stalnega prebivališča, Judecătoria Sighișoara (sodišče prve stopnje v Sighișoari, Romunija) (v nadaljevanju: drugi sodni postopek). Ta tožba je bila vložena proti isti toženi stranki kot v prvem sodnem postopku in se je v glavnem nanašala na iste pogodbene pogoje, kot so navedeni v točki 10 te sodbe. Natančneje, sporni so bili pogodbeni pogoji o provizijah za odobritev kredita in njegovo mesečno upravljanje ter pogoj o efektivni obrestni meri.

13 To sodišče je s sodbo z dne 5. decembra 2019 navedeni tožbi ugodilo.

14 Družba ERB je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Tribunalul Specializat Mureș (specializirano sodišče v Mureșu, Romunija), ki je predložitveno sodišče. To sodišče je s sodbo z dne 6. aprila 2021 sprejelo očitke družbe ERB v zvezi s provizijo za upravljanje kredita, hkrati pa potrdilo nepoštenost drugih pogodbenih pogojev, navedenih v točki 12 te sodbe.

15 Ker se navedeno sodišče ni izreklo o vprašanju pravnomočnosti prve sodne odločbe, je družba ERB pri istem sodišču vložila izredno pravno sredstvo, in sicer revizijo. Ta revizija je temeljila na razlogu, ki se je nanašal na to, da pritožbeno sodišče ni preučilo procesnega ugovora pravnomočno razsojene stvari, na katerega se je sklicevala družba ERB.

16 V okviru tega izrednega pravnega sredstva ima predložitveno sodišče dvome o tem, kako bi bilo treba uravnotežiti pravice potrošnika in načelo pravnomočnosti. Pojasnjuje, da se glede na informacije, ki jih ima na voljo, zdi, da v prvem sodnem postopku oseba YI, ki ji ni pomagal odvetnik, ni imela ustreznega znanja za uveljavljanje svojih pravic, ki izhajajo iz sistema varstva potrošnikov. Zato naj bi oseba YI vložila tožbo pri sodišču, pristojnem glede na kraj sedeža prodajalca ali ponudnika, čeprav bi lahko vložila tožbo pri sodišču, pristojnem glede na kraj njenega stalnega prebivališča. Predložitveno sodišče poleg tega poudarja, da se potrošnik ni udeležil obravnave pred Judecătoria Sectorului 2 București (sodišče prve stopnje za drugo okrožje Bukarešte) in da sta, takoj ko mu je pomagal odvetnik, nepoštenost zadevnih pogodbenih pogojev v veliki meri potrdili dve različni sodišči.

17 V teh okoliščinah je Tribunalul Specializat Mureș (specializirano sodišče v Mureșu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali uporaba določb člena 7(1) Direktive 93/13, zlasti v povezavi s triindvajseto uvodno izjavo te direktive in načelom učinkovitosti, pomeni, da jih je treba razlagati tako, da ne izključujejo možnosti, da bi nacionalno sodišče preizkusilo sume v zvezi z nepoštenostjo pogojev v pogodbi,

sklenjeni med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, čeprav je drugo nacionalno sodišče te pogodbene pogoje v okviru postopka na prvi stopnji, ki ga je sprožil potrošnik, ki v tem postopku ni sodeloval in mu pri tem ni ustrezno pomagal ali ga zastopal odvetnik, predhodno že preizkusilo in jih zavrnilo s sodno odločbo, ki je potrošnik ni izpodbijal – in ki je zato v skladu z nacionalnim procesnim pravom postala pravnomočna (*res iudicata*) – če iz posebnih okoliščin spora prepričljivo in razumno izhaja, da potrošnik v okviru postopka na prvi stopnji pravnega sredstva ni izkoristil zaradi pomanjkanja znanja ali informacij?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

18 Po eni strani družba ERB v pisnem stališču trdi, da ni niti nujno niti smotrno Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje, saj se dvomi predložitvenega sodišča nanašajo predvsem na ureditev pravnomočnosti v romunskem civilnem procesnem pravu, in ne v pravu Unije.

19 Po drugi strani romunska vlada, ne da bi izrecno uveljavljala ugovor nedopustnosti, v pisnem stališču navaja, da iz predložitvene odločbe ni jasno razvidno, ali so pogodbeni pogoji, ki so bili preučeni v prvem in drugem sodnem postopku, enaki. Če bi se izkazalo, da so ti pogoji različni, se načelo pravnomočnosti v obravnavanem primeru ne bi uporabilo.

20 V skladu z ustaljeno sodno prakso je le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki bo izdana, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču, pri čemer za ta vprašanja velja domneva upoštevnosti. Zato Sodišče, kadar se postavljeno vprašanje nanaša na razlago ali veljavnost pravila prava Unije, načeloma mora odločiti, razen če je očitno, da zahtevana razlaga nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na to vprašanje dalo koristen odgovor (sodba z dne 27. aprila 2023, AxFina Hungary, C-705/21, EU:C:2023:352, točka 28 in navedena sodna praksa).

21 Ustaljena sodna praksa je tudi, da je v okviru postopka iz člena 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, nacionalno sodišče edino pristojno za razlago in uporabo določb nacionalnega prava, medtem ko je Sodišče pristojno le, da glede na dejansko stanje, ki ga navede nacionalno sodišče, odloči o razlagi ali veljavnosti besedila Unije (sodba z dne 28. aprila 2023, AxFina Hungary, C-705/21, EU:C:2023:352, točka 28 in navedena sodna praksa).

22 Kar zadeva trditve družbe ERB, zadostuje ugotovitev, da predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v skladu z zahtevami iz sodne prakse, navedene v točki 20 te sodbe, prosi za razlago Direktive 93/13 in načela učinkovitosti. Poleg tega je iz informacij, vsebovanih v predložitveni odločbi, jasno razvidno, da je to vprašanje glede razlage prava Unije koristno za predložitveno sodišče, da bo to lahko ugotovilo, ali je na podlagi Direktive 93/13 v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, odstopanje od načela pravnomočnosti dovoljeno.

23 Kar zadeva dvome romunske vlade glede uporabe načela pravnomočnosti v zadevi iz postopka v glavni stvari, je treba ugotoviti, da je v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 21 te sodbe, pravzaprav le predložitveno sodišče pristojno, da presodi, ali in v kolikšnem obsegu so pogodbeni pogoji, ki so bili preučeni v prvem in drugem sodnem postopku, enaki.

24 Ker je nadzor dopustnosti predlogov za sprejetje predhodne odločbe omejen na očitno nespoštovanje zahtev, navedenih v točki 20 te sodbe, in ker iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ni očitno razvidno, da te zahteve v obravnavanem primeru niso bile spoštovane, iz morebitnega neobstoja popolne enakosti pogodbenih pogojev, ki so bili preučeni v teh dveh postopkih, ni mogoče sklepati, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten.

25 Iz tega sledi, da je vprašanje za predhodno odločanje dopustno.

Vsebinska obravnava

26 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. Poleg tega lahko Sodišče presodi, da je treba upoštevati določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v besedilu svojega vprašanja ni sklicevalo (sodba z dne 30. maja 2024, Raiffeisen Bank, C-176/23, EU:C:2024:443, točka 37 in navedena sodna praksa).

27 Sodišče mora iz vseh elementov, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, in zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe razbrati elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora o glavni stvari (sodba z dne 30. maja 2024, Raiffeisen Bank, C-176/23, EU:C:2024:443, točka 38 in navedena sodna praksa).

28 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da predložitveno sodišče dvomi predvsem o skladnosti konkretnega poteka prvega sodnega postopka z Direktivo 93/13 in se zato sprašuje, ali lahko glede na način, kako je ta postopek potekal, drugo nacionalno sodišče kljub pravnomočnosti prve sodne odločbe pozneje preuči morebitno nepoštenost pogodbenih pogojev, ki so bili predmet te odločbe. V zvezi s tem prvim postopkom predložitveno sodišče zlasti navaja, da je potrošnik za vložitev tožbe izbral sodišče, pristojno glede na kraj sedeža prodajalca ali ponudnika, da mu med tem postopkom ni pomagal odvetnik, da se ni udeležil obravnave in da zoper prvo sodno odločbo ni pravočasno vložil pritožbe.

29 Tako je treba šteti, da predložitveno sodišče z edinim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo, načelom učinkovitosti in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) razlagati tako, da nacionalnemu sodišču nalaga, da preuči morebitno nepoštenost pogojev pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, kadar je te pogoje že preučilo drugo nacionalno sodišče, katerega odločba je pravnomočna, če pred tem prvim sodiščem potrošniku ni pomagal odvetnik, se ta potrošnik ni udeležil obravnave in zaradi svojega omejenega znanja ali informacij ni uporabil pravnega sredstva, ki mu je bilo na voljo.

30 Najprej je treba opozoriti, da glede na naravo in pomen javnega interesa, na katerem temelji varstvo potrošnikov, Direktiva 93/13 – kot izhaja iz njenega člena 7(1) v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo – državam članicam nalaga, da zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva „za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki“ (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 73 in navedena sodna praksa).

31 V tem okviru je treba ugotoviti, da v skladu s sodno prakso Sodišča pravo Unije ne harmonizira postopkov, ki se uporabljajo za preučitev morebitne nepoštenosti pogodbenega pogoja, tako da ti spadajo v nacionalni pravni red držav članic na podlagi načela njihove procesne avtonomije, vendar pod pogojem, da sta pri njih spoštovani načeli enakovrednosti in učinkovitosti (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 74 in navedena sodna praksa).

32 V zvezi s tem je Sodišče že poudarilo pomen načela pravnomočnosti, tako v pravnem redu Unije kot v nacionalnih pravnih redih. Za zagotovitev stabilnosti prava in pravnih razmerij ter učinkovitega izvajanja sodne oblasti je namreč pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana vsa razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki zanje, ni več mogoče izpodbijati (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 37 in navedena sodna praksa).

33 Zato pravo Unije nacionalnemu sodišču načeloma ne nalaga, da ne uporabi nacionalnih procesnih pravil, v skladu s katerimi postane sodna odločba pravnomočna, tudi če bi bilo tako mogoče odpraviti nacionalni položaj, ki s tem pravom ni združljiv (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 38 in navedena sodna praksa).

34 V zvezi s spoštovanjem zahtev, ki izhajajo iz načel enakovrednosti in učinkovitosti, je treba navesti, da je to treba preučiti ob upoštevanju umestitve zadevnih pravil v celotnem postopku, poteka tega postopka in posebnosti teh pravil pred različnimi nacionalnimi sodišči (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 41 in navedena sodna praksa).

35 Tako mora, če nacionalna procesna pravila, ki se uporabijo, vsebujejo možnost, da nacionalno sodišče pod nekaterimi pogoji spremeni pravnomočno odločbo, da bi položaj postal združljiv z nacionalnim pravom, ta možnost, če so ti pogoji izpolnjeni, v skladu z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti prevladati, da bi se zadevni položaj uskladil s pravom Unije (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 42 in navedena sodna praksa).

36 Natančneje, kar zadeva zahteve, ki izhajajo iz načela učinkovitosti, ki je edino, na katero se nanaša vprašanje za predhodno odločanje, je treba poudariti, da obveznost držav članic, da zagotovijo učinkovitost pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, vključuje – med drugim za pravice, ki izhajajo iz Direktive 93/13 – zahtevo po učinkovitem sodnem varstvu, ki je potrjena v členu 7(1) te direktive in določena tudi v členu 47 Listine. Ta zahteva velja zlasti za procesna pravila v zvezi s tožbami, ki temeljijo na pravicah, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije (sodba z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 76 in navedena sodna praksa).

37 V obravnavanem primeru se dvomi predložitvenega sodišča nanašajo predvsem na skladnost konkretnega poteka prvega sodnega postopka, in ne upoštevne nacionalne ureditve, z Direktivo 93/13. Iz nobenega elementa predložitvene odločbe namreč ni razvidno, da veljavna nacionalna ureditev v zvezi s podrobnimi pravili za izvajanje načela pravnomočnosti v okviru tožb, ki jih vložijo potrošniki za ugotovitev nepoštenosti pogodbenih pogojev, ne bi bila v skladu

z načelom učinkovitosti, ker bi onemogočila ali pretirano otežila uporabo varstva, ki se želi z Direktivo 93/13 zagotoviti potrošnikom, ali ker bi iz drugega razloga posegala v polni učinek Direktive 93/13, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

38 V zvezi s tem je treba poudariti, da je obveznost nacionalnega sodišča, da po uradni dolžnosti preizkusi morebitno nepoštenost pogodbenih pogojev, utemeljena z naravo in pomenom javnega interesa, na katerem temelji varstvo, ki je z Direktivo 93/13 zagotovljeno potrošnikom, tako da učinkovitega nadzora morebitne nepoštenosti pogodbenih pogojev, kot se zahteva z Direktivo 93/13, ni mogoče zagotoviti, če bi pravnomočnost veljala tudi za sodne odločbe, iz katerih tak nadzor ni razviden (sodba z dne 17. maja 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, točka 50).

39 Šteti pa je treba, da bi bilo to varstvo zagotovljeno, če bi predložitveno sodišče v zadevi iz postopka v glavni stvari ugotovilo, da je pristojno sodišče v prvem sodnem postopku opravilo nadzor nad morebitno nepoštenostjo pogojev zadevne pogodbe, da ta preizkus, obrazložen vsaj na kratko, ni razkril obstoja nepoštenih pogojev in da je bil potrošnik ustrezno obveščen, da bo, če v roku, določenem v nacionalnem pravu, ne vloži pritožbe, glede uveljavljanja morebitne nepoštenosti teh pogojev pozneje prekludiran (glej po analogiji sodbo z dne 17. maja 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, točka 51).

40 Neugoden izid učinkovitega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev namreč sam po sebi ne more biti element, ki bi lahko omajal načelo pravnomočnosti.

41 Prav tako okoliščine iz točke 28 te sodbe ne pomenijo nujno, da v prvem sodnem postopku ni bilo mogoče zagotoviti ustreznega nadzora nad domnevno nepoštenimi pogodbenimi pogoji in da posledično potrošniku ni bilo mogoče zagotoviti učinkovitega sodnega varstva, zagotovljenega s členom 47 Listine, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče. Natančneje, to sodišče mora preveriti, ali je bila potrošniku prva sodna odločba vročena pravilno in z navedbo pravnih sredstev, ki jih je ta imel na voljo, in ali ne obstajajo drugi posebni razlogi, povezani s potekom tega postopka, kot je neobstoj obrazložitve navedene odločbe, ki bi lahko potrošniku preprečili učinkovito izvrševanje njegovih procesnih pravic ali ga od tega odvrnili.

42 Glede na vse zgoraj navedene razloge je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo, načelom učinkovitosti in členom 47 Listine razlagati tako, da nacionalnemu sodišču ne nalaga, da preuči morebitno nepoštenost pogojev pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, kadar je te pogoje že preučilo drugo nacionalno sodišče, katerega odločba je pravnomočna, tudi če pred tem prvim sodiščem potrošniku ni pomagal odvetnik, se ta potrošnik ni udeležil obravnave in ni uporabil pravnega sredstva, ki mu je bilo na voljo, pod pogojem, da je bila potrošniku ta odločba vročena pravilno in z navedbo pravnih sredstev, ki jih je ta imel na voljo, in da ne obstajajo drugi posebni razlogi, povezani s potekom tega postopka, kot je neobstoj obrazložitve navedene odločbe, ki bi lahko potrošniku preprečili učinkovito izvrševanje njegovih procesnih pravic ali ga od tega odvrnili.

Stroški

43 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo, načelom učinkovitosti in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah

je treba razlagati tako, da

nacionalnemu sodišču ne nalaga, da preuči morebitno nepoštenost pogojev pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, kadar je te pogoje že preučilo drugo nacionalno sodišče, katerega odločba je pravnomočna, tudi če pred tem prvim sodiščem potrošniku ni pomagal odvetnik, se ta potrošnik ni udeležil obravnave in ni uporabil pravnega sredstva, ki mu je bilo na voljo, pod pogojem, da je bila potrošniku ta odločba vročena pravilno in z navedbo pravnih sredstev, ki jih je ta imel na voljo, in da ne obstajajo drugi posebni razlogi, povezani s potekom tega postopka, kot je neobstoj obrazložitve navedene odločbe, ki bi lahko potrošniku preprečili učinkovito izvrševanje njegovih procesnih pravic ali ga od tega odvrnili.

Podpisi